

τῆς λέμβου διὰ νὰ σακλώσουν. Ἐνα ἐξ ἡμῶν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πόνον νὰ πιασθῆ, ὁ αἰφνίδιος ἀνατιναγμὸς τὸν ἐπέταξεν ἔξω τοῦ καλαθίου εἰς τὴν πεδιάδα. Κατὰ τὴν ταραχὴν ἐκείνην τοῦ ἀράγματος τὸν ἐχάσαμεν· τὸ βῆρος ὅμως τοῦ ἀεροπόρου μας, ὅστις ἐξύγιζε 70 χιλιόγραμμα, ἐλάφρυνε σημαντικῶς τὸ ἀερόστατον καὶ το ἔκαμε ἀμέσως νάναπηδῆσθαι μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Μόλις ἠδυνήθη νὰ νοήσω τί τρέχει, διότι εἰς τὴν στιγμήν εὐρέθημεν εἰς 200 μέτρων ὕψος. Ἡ ἐμφάνισις τῆς προσεγγιζούσης γῆς, ἡ σύγκρουσις, ἡ πτώσις τοῦ φίλου μας, ἡ ἀναπήδησις τοῦ σφαιρώματος, πάντα ταῦτα τόσον ταχέως διεδέχθησαν ἀλλήλα, ὥστε μόλις ὁ νοῦς ἠδυνήθη νὰ παρακολουθήσῃ τὰς διακεκριμέναις φάσεσι τῆς ἀλληλουχίας ταύτης. Μόλις ὑψώθημεν πάλιν. «Εἶμεθα μόνον ἐξ, ἀνακράζει ὁ Β, ὁ Μ. δὲν εἶνε ἐδῶ.» Φόβος μὲ κατέλαβεν ἀναλογιζόμενος ὅτι ἴσως ὁ φίλος μου θὰ ἔκειτο τραυματισμένος. Ῥίπτω ἄνωθεν βλέμμα ἀνήσυχον καὶ ἐταστικόν, μόλις τολμῶν νάναζητήσω ἂν ἐνόμιζον καταβεβλημένον καὶ χαμαὶ κείμενον. Εὐτυχῶς ὅμως τὸν διακρίνω ὄρθιον καὶ παρατηροῦντα ἐκπληκτον τὸ ἀπομακρυνόμενον σφάιρωμα. Ἐσώθη!

Κρεμῶμαι εἰς τὸ σχοινίον τοῦ ἐπιτόματος, τὸ ὁποῖον χάσκει ἀνοικτόν· τὸ σφάιρωμα ἐπανερχεται πρὸς τὴν γῆν, σύροντάς δὲ εἰς τοὺς ἀγροὺς τὰ δύο σχοινία. Δυστυχῶς ὁ ἀνεμὸς πνέει ὀρμητικῶς καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ σταματήσωμεν. Ἡ ἄγκυρα ἐνεπλέχθη εἰς τὰ σχοινία καὶ δὲν πιάνει εἰς κανὲν μέρος· ὅπωςδήποτε ὅμως ἡ πορεία μας εἶνε ἀρκούντως βραδεία ὥστε νὰ μᾶς ἐπιτρέπη νὰ παρατηροῦμεν τὰς διαφόρους φάσεσι τῆς καταβάσεως. Παρατηρῶ μετ' ἐκπλήξεως ὅτι χωρικοὶ, οἵτινες ἐσυνάχθησαν κάτω περὶ τὸ ἀερόστατον διὰ νὰ ἴδωσι τί τρέχει, ἀντὶ νὰ μᾶς βοηθήσωσι φεύγουσιν ὡς τρομασμένοι. «Τραβᾶτε τὰ σχοινία,» ἐφωνάζομεν ἐπανειλημμένως, ἀλλ' εἰς μάτην· ἄλλοι ἔφευγον, ἄλλοι ἀκίνητοι μᾶς ἔβλεπον. Τέλος εὐρέθησαν δύο τρεῖς ἄνθρωποι ἀποφασιστικοί, οἵτινες μᾶς ἐβοήθησαν. Ἐτραβήξαν τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο συρομένων σχοινίων καὶ πὸ ἐτύλιξαν ὀλόγυρα εἰς μηλέαν. Ἐνόμιζον ὅτι ἐσταματήσαμεν πλέον, ἀλλ' ἔξαφνα... κρᾶκ, σπᾶκ τὸ σχοινίον καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ συρῶμεθα. Ἡ ἄγκυρα ἐξηκολούθει νὰ ᾔηστος, ἡμεῖς δ' ἠρχίσασμεν νάνησυχῶμεν διότι ὁ ἀνεμὸς ἤτο ξηρὸς καὶ ὀρμητικὸς. Πάλιν μηλέα παρουσιάζεται· ἡ λέμβος μας πίπτει μετ' ὀρμῆς ἐπὶ τοῦ δένδρου, σποῦν τὰ κλαδιά καὶ σχεδὸν μᾶς ἀποτυφλόουν. Ἀφίνομεν πάλιν τὴν μηλέαν καὶ διερχόμεθα, ὡς πτερὸν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου φερόμενον, ὑπεράνω δάσους. Ἐκεῖθεν τοῦ δάσους διακρίνομεν οἰκίας καὶ ἀπειλητικὰ λιμνάρια. Τραβῶ τὸ ἀνοικτὸν ἐπίτωμα· κατὰ τὸ διάστημα καθ' ὃ συρῶμεθα, τὸ σφάιρωμα ἐκε-

νώθη ἐπαισθητῶς, τοῦλάχιστον τοῦ ἀερίου του, ὡς ἀνδὲ ἀποκαυωμένον μᾶς ῥίπτει εἰς ἓνα ἀγρόν. Ὁ ἀνεμὸς πνέει πάντοτε. Διασχίζει εἰς ἓν μέρος τὸ σφάιρωμα, μετ' οὗ πολὺ πάλιν ἀλλοῦ, καὶ τέλος «Ὁ Ἰωάννης Βάρτ» κατεσχισμένως καταπίπτει εἰς σπῆρον κουρελλίων. Ἡμεῖς δὲ ἐξερχόμεθα σῶοι καὶ καλῶς ἔχοντες καὶ ἐπανευρίσκομεν τὸν νεφελόβλητον φίλον μας.

GASTON TISSANDIER.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΟΣ

Κατὰ τὴν Καν. D'ALC.

Ὁ ὀρθὸς λόγος, ἡ εὐθεῖα κρίσις, ὁ συνήθως λεγόμενος κοινὸς νοῦς (sens commun), εἶναι προτέρημα ἄξιον νὰ καταταχθῆ ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων, ὡς δυνάμενος νὰ τὰ ἀναπληρώσῃ. Καθῆκον λοιπὸν ἔχομεν νὰ ἐπιμένωμεν μετ' ἰδιαζούσης ἐπιμελείας εἰς ἀπόκτησιν αὐτοῦ καὶ μετὰδοσιν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν. Ὁ κοινὸς οὗτος νοῦς εἶναι τὸ πολυτιμώτερον τῶν ἠθικῶν δώρων, ἀνώτερος ὢν καὶ αὐτῶν τῶν προτερημάτων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας. Τοὺς διστάζοντας περὶ τούτου εὐκολονεῖναι νὰ μεταπέσωμεν προσκαλοῦντες εἰς ἐπικουρίαν ἡμῶν τοὺς μᾶλλον θαυγγώμονας τῶν φιλοσόφων καὶ πάντων τῶν αἰώνων τοὺς ἠθολόγους.

Κατὰ τὸν Θεόφραστον προτιμώτερον εἶναι νὰ ἐμπιστευθῆ τις ἐαυτὸν εἰς ἵππον ἀχαλίνωτον ἢ εἰς τὸν ἀπερισκέπτως λαλοῦντα. Ὅσαι τῷ ὄντι συμφορὰ δύναται νὰ προκύψωσιν ἐκ λέξεων τινῶν δῆθεν ἀθῶων, αἵτινες ἔφυγον ἐκ τοῦ στόματος κούφου ἀνθρώπου! Πόσας δὲ καὶ εἰς ἐαυτὸν προξενεὶ ζημίας ὁ τὴν κρίσιν αὐτοῦ μὴ καλλιεργήσας!

Ἄλλα δύναται ἄρα γὰρ ἡ ὀρθὴ κρίσις ν' ἀναπληρώσῃ τὴν εὐαισθησίαν; Πολλοὶ θέλουσιν ἀρνηθῆ τούτο μετ' ἀγανακτήσεως, ἐξ ἐκείνων πρὸ πάντων οἵτινες νομίζουσιν ὅτι κάτι εἶπον ὁσάκις κρᾶξωσιν «Ἐχω καρδίαν!» ἢ ἀποδώσωσιν εἰς ἄλλον τὴν ιδιότητα ταύτην.

Ἀτόπως ἐκφραζόμεθα λέγοντες «μορφῶν τὴν καρδίαν παιδίου» καθότι οὔτε ἡ καρδία οὔτε ἡ ψυχὴ εἶναι ἐπιδεικτικαὶ μορφῶσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ κρίσις καὶ τὸ πνεῦμα. Εἰς τί, τῷ ὄντι, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἡ εὐαισθησία τῆς καρδίας, ὁσάκις ἐλλείπη ἢ πρὸς διεύθυνσιν αὐτῆς ἀπαιτουμένη κρίσις; Κατὰ τὸν πολὺν Laroche-foucauld «τὰ μέγιστα τῶν ἠθικῶν προτερημάτων εἶναι ἀνεπαρκῆ, ἀνευ τῆς ὀρθῆς αὐτῶν οικονομίας,» τῆς μετὰ λόγου δηλ. χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Τὸ ῥητόν τοῦτο εἶναι ἀναντιρρήτως ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ ἀνδρός κατὰ τε τὴν ἔκφρασιν καὶ τὴν ἐννοιαν· κατωτέρω δὲ προσθέτει: «Δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν.» Καὶ τῷ ὄντι αὐτὸς ὁ ἀδάμας δὲν ἀποκτᾶ ἄλλως τὴν λάμψιν καὶ τὴν πολυτιμότητά

του εἰμὴ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τριβῆς ἄνευ τούτων εἶναι ἀπλοῦν λιθάριον.

Ὁ ἔχων πολλὴν εὐαισθησίαν καὶ ἀλίγην κρίσιν καθιστᾷ δυστυχεῖς πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν πράττει ἀνοήτως. Ὁ τοιοῦτος θέλει κενώσει τὸ θαλάντιόν του εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τυχόντος ἀγύρτου, χωρὶς νὰ φυλάξῃ οὐδ' ὄβολον διὰ τὸν ὑπομένοντα ἀξιοπρεπῶς τὴν πενίαν τίμιον ἄνθρωπον, ἔπειτα δὲ δικαιολογούμενος θέλει κράξει: «Εἶμαι τόσον εὐαίσθητος, ὥστε ὅσα εἶχον, τὰ ἔδωκα ἀμέσως ὅλα εἰς τὸν πρῶτον, ὅστις τὰ ἐζήτησε.» Ἐν τῇ πληθώρα ταύτῃ τῆς καρδίας του ὁ μὴ ἔχων κρίσιν δὲν θέλει διατάσει νὰ ὑποσχεθῇ *λαγωὺς με πετραχῆλια* εἰς τὸν ζητοῦντα παρ' αὐτοῦ χάριν τινά, ἀφοῦ δὲ ὁ αἰτῶν, ψευθεὶς τῶν ἐλπίδων του, ἀποδώσῃ εὐγνωμοσύνην ἀνάλογον, οὐχὶ τῶν ὑποσχέσεων, ἀλλὰ τῆς πραγματικῆς ἐκδουλεύσεως, ὁ ἄκριτος θέλει μέμφεσθαι αὐτὸν ἐπὶ ἀχαριστίᾳ. Πολλοὶ τοιοῦτοι προσφέρουσι τὰς ἐκδουλεύσεις των εἰς ὄλον τὸν κόσμον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν κατορθοῦσι νὰ ὑπηρετήσωσι κανένα. Ἄλλοι πάλιν, κράζοντες ἀνά πᾶσαν στιγμήν: «*Ἐχω καρδίαν,*» παραπονοῦνται κατὰ πάντων καὶ παριστῶσιν ἑαυτοὺς ὡς θύματα τῆς κοινωνίας. Πολλάκις δὲ συμβαίνει νὰ ᾔνοι οἱ τοιοῦτοι οἱ χεῖρονες τῶν ἐγωϊστῶν, οὐδόλως διατάζοντες νὰ ῥαγίσωσι τὴν καρδίαν τῶν ἄλλων, ἵνα εὐχαριστήσωσι τὴν ἰδικήν των. Ἄλλοτε πάλιν συμβαίνει αὐτοῖς νὰ προσβάλωσι τὰς σεβαστοτέρας τῶν καθιερωμένων ἰδεῶν ἢ καὶ αὐτὸ τὸ καθῆκον νὰ παραβῶσιν ἐξ ἀπλῆς ἀκρισίας. Ταῦτα ἔχων κατὰ νοῦν ὁ La Bruyère συνείθιζε νὰ λέγῃ: «*Μετὰ τοὺς ἀδάμαρτας, ἡ κρίσις εἶναι τὸ σπανιώτατον τῶν κριμηλιῶν.*»

Ἐγνώρισα νεαράν γυναῖκα, γενναίαν, εὐαίσθητον, φιλόστοργον, εἰπερ πᾶσα ἄλλη, καὶ ἐν τούτοις κατορθώσασαν νὰ καταστήσῃ δυστυχεῖς ἑαυτὴν τε καὶ ὅσους ἠγάπα. Ὅτὲ μὲν ἡ παράλογος αὐτῆς ζηλοτυπία ἐγένετο αἰτία δυσαρέστων συζυγικῶν σκηνῶν, ὅτὲ δὲ ἡ ἀκρισία ἐξώθει αὐτὴν εἰς ἀνηκούστους ἐλαφρότητας καὶ παραφοράς, τὰς ὁποίας ἐδικαιολόγει ἔπειτα ὡς προελθούσας ἐκ τῆς υπερβαλλούσης αὐτῆς εὐαισθησίας. Πολλάκις ὁ σύζυγός της, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ γραφείου εὔρισκε τὸ τέκνον αὐτῶν ἐγκαταλειμμένον, τὴν οἰκίαν ἄνω κάτω καὶ τὸ γεῦμα ἀμαγείρευτον, διότι ἡ εὐαίσθητος οἰκοδέσποινα εἶχε διημερεύσει παρά τῇ κλίνῃ πασχούσης φίλης της. Ἄλλοτε πάλιν αὐτὴ ἐδώρει ἀπερισκέπτως τὸ εἰσόδημα ἐλοκλήρου τοιμηνίας εἰς ἐργάτιδα ἄνευ ἐργασίας καὶ ἠναγκάζετο ἔπειτα νὰ καταφύγῃ εἰς δάνεια, ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἐξοδα τῆς οἰκίας. Τρέμουσα μὴ πάθῃ τὸ τέκνον της ἐκ τοῦ ψύχους, ἐσκέπαζεν αὐτὸ εἰς βαθμὸν ὥστε ἐπήρχετο πυρετός, τὴν δὲ ἐπιούσαν παραφερομένη ἐκ μητρικῆς υπερηφανείας τὸ ἔπεμπεν

ἡμίγυμον εἰς τὸν περίπατον, πρὸς ἐπίδειξιν σκαπτικῆς ἐνδυμασίας. Ἄν ἡ παραμικρὰ ἀδιαθεσία ἐπήρχετο εἰς μέλος τι τῆς οἰκογενείας, ἡ εὐαίσθητος ἡμῶν κυρία, χωρὶς καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται, ἔσπευδε νὰ λειποθυμήσῃ, σφετεριζομένη οὕτω τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν πάσχοντα περιθαλψὶν τῶν οἰκείων καὶ εἰς τὸ πάθημά του προσθέτουσα τὴν περὶ αὐτῆς ἀνησυχίαν.

Ἄνεξάντλητος πηγὴ παραδειγμάτων ἤθελεν εἶναι ἡ κατάχρησις τῆς εὐαισθησίας. Ἐκείνοι ἀπ' ἐναντίας, ὅσοι δὲν ἀναμιγνύουσι τὴν καρδίαν ὡς ἀναγκαῖον ἄρτυμα πασῶν αὐτῶν τῶν πράξεων, ἀλλ' ἔχουσι ὀδηγὸν τὸν ὀρθὸν λόγον, σπανίως κινδυνεύουσι ν' ἀδικήσωσιν ἢ νὰ στενοχωρήσωσι τοὺς ἄλλους, οὐδέποτε θυσιάζοντες τὰ πρὸς αὐτοὺς καθήκοντα χάριν στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ. Ἐχοντες τὴν κρίσιν ὀδηγὸν ἀχώριστον πασῶν αὐτῶν τῶν πράξεων, ἀποκτῶσι δι' αὐτῆς τὴν ἠθικὴν ἐκείνην λεπτότητα τῆς ἀφῆς, δι' ἧς καθιστῶσιν εὐτυχεῖς τοὺς μετ' αὐτῶν συζῶντας, θυσιάζοντες, χρείας τυχούσης, τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας των, ὁσάκις οὗτοι δὲν συνηχῶσι μετὰ τοῦ ἔρθου λόγου.

Ὁ κοινὸς νοῦς δεικνύει ἡμῖν τὰ πράγματα οἷα πρέπει νὰ φαίνωνται, ἀποδίδων εἰς ἕκαστον τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἀξίαν καὶ ὀδηγῶν ἡμᾶς νὰ τὸ κατατάξωμεν εἰς τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ θέσιν. Πλὴν δὲ τούτου ὁ ἔχων κοινὸν νοῦν ἀρέται ἐξ αὐτοῦ καὶ σταθερότητα εἰς τὰς ἀποφάσεις του, διότι οὐδέποτε ἀποφασίζει περὶ τίνος, πρὶν σταθμίσῃ τῆς ἀποφάσεώς του τὰς συνεπειάς.

Ἄλλ' ἂν ὁ ὀρθὸς λόγος δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν εὐαισθησίαν, νομίζομεν ὅτι δύναται πολλῶ μᾶλλον ν' ἀναπληρώσῃ τὴν εὐφυΐαν, εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσαν ἄνευ αὐτοῦ.

Ἡ εὐφυΐα νομίζεται ὑπὸ πολλῶν ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς τελειότητος. Ἐν τούτοις βλέπομεν αὐτὴν πολλὰκις συνυπάρχουσαν μετ' ἀνοήτου διαγωγῆς καὶ καθελκαστὴν ἀπαντῶμεν εὐφροεστάτους ἀνθρώπους, ὧν τὸ πνεῦμα εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύει, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προξενῇ ἡμῖν ἐνοχλήσεις καὶ δυσαρεσκίας.

Ὁ La Bruyère, ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ περὶ *Χαρακτήρων*, τοῦ ὁποίου ἐκάστη λέξις εἶναι χρυσοῦν ἔπος, διδάσκει ἡμᾶς ὅτι «*ἡ ἀρχιλοία, τὸ πνεῦμα καὶ ὁ κοινὸς νοῦς, εἶναι πράγματα διάφορα μὲν τὴν φύσιν, οὐχὶ ὅμως ἀσυμβίβαστα.*»

Λαοὶ τινες δυστυχεῖς, ἐν οἷς οἱ Γάλλοι (καὶ οἱ Ἕλληνες), ἐκτιμῶσι τὴν εὐφυΐαν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν, ζητοῦντες ἐν πάσῃ περιστάσει νὰ ἐπιδείξωσι πνεῦμα. Ἐκ τούτου συμβαίνει αὐτοῖς πολλάκις νὰ ἐρωτῶσι μετ' ἀπορίας τίνι τρόπῳ ὁ δεῖνα εὐφυῆς καὶ πνευματωδέστατος ἄνθρωπος ἐπραξεν ἀνοικονόμητόν τινα ἀνοησίαν. Οἱ οὕτω λαλοῦντες ἀγνοοῦσι, φαίνεται, τὴν ἰσπανικὴν πα-

ρομίαν καθ' ἣν «Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ εὐφυΐα εἶναι συνώνυμα τῆς μορφῆς, ὡσάκως δὲν κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.»

Ὁ ἔχων κοινὸν νοῦν δὲν ἔχει ἀνάγκη πνεύματος, τὴν δὲ ἀναγκαίαν αὐτῷ παιδείαν δύναται εὐκόλως ν' ἀποκτήσῃ ἂν συνειθίσῃ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς. Ἀλλὰ πλὴν τῆς χρησιμότητος εἰς τὸν βίον ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἐν μακρᾷ ὅπως οὖν συναναστροφῇ ὀλίγον πνεῦμα μετὰ πολλοῦ νοῦς εἶναι μυριάκις πλέον εὐχάριστα τῆς ἀκρίτου εὐφυΐας. Μάρτυς τούτου ἔστω πάλιν ὁ Lavoche-foucauld, καθ' ὃν «Ὁ ἔχων πνεῦμα δύναται πολυλάκις νὰ ἦται ἀνόητος ἄνθρωπος, οὐδέποτε ὁμοῦ ὁ ἔχων κρίσειν.»

Οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω μετὰ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἐλπίζων ὅτι θέλουσιν εὖρει ἐν αὐτῷ πλήρη ἰκανοποίησιν οἱ ἀντὶ τῆς συγχρόνου ἐπιπολαίου εὐφυΐας ἔχοντες κοινὸν νοῦν, οἱ δὲ κάτοχοι τῆς τοιαύτης εὐφυΐας θέλουσιν αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκη νὰ υποβάλωσιν αὐτὴν εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

P.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

4.—Διατί πολλά σώματα, ὅταν τ' ἀφήσωμεν ἐλεύθερα χωρὶς νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπ' αὐτῶν φαινομένη τις δύναμις μηχανικῆ, κινῶνται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἐναντίον τῆς βαρύτητος, ὡς π. χ. ἐν τεμάχιον φελλοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμβαπτίζομεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἔπειτα τὸ ἀφίνομεν ἐλεύθερον;

Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀκολουθοῦσι τὸν νόμον τοῦ εἰδικοῦ βάρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους. Τί εἶναι δὲ εἰδικὸν βᾶρος καὶ ποία ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους ἐξηγοῦμεν ἀμέσως. Ἄν κατασκευάσωμεν διαφόρους σφαίρας ἰσομεγέθεις, ἴσας π. χ. πρὸς τὴν σφαῖραν σφαιριστηρίου, ἀλλὰ ἀπὸ διαφόρους οὐσίας, μίαν ἐκ φελλοῦ, ἄλλην ἐκ μολύβδου καὶ ἄλλην ἐκ χρυσοῦ καὶ τὰς ζυγίσωμεν, θὰ ἴδωμεν ὅτι δὲν ἔχουσι τὸ αὐτὸ βᾶρος. Ἄν δὲ συγκρίνωμεν τὸ βᾶρος ἐκάστης πρὸς τὸ βᾶρος ἴσης σφαίρας ἐξ ὕδατος, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ ἐκ φελλοῦ σφαῖρα ζυγίζει τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἐξ ὕδατος, ἐν ᾧ ἡ ἐκ μολύβδου ζυγίζει 12 φορὰς περισσότερον καὶ ἡ ἐκ χρυσοῦ κατασκευασθεῖσα 20 φορὰς. Ἄν δὲ τὸ βᾶρος τοῦ ὕδατος λάβωμεν ὡς μονάδα, οἱ ἀριθμοὶ $\frac{1}{4}$, 12 καὶ 20 ἐκφράζουσι τὸ εἰδικὸν βᾶρος τοῦ φελλοῦ, τοῦ μολύβδου καὶ τοῦ χρυσοῦ.

Ἐξ ἄλλου μέρους κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους, ὅταν ἐν σῶμα ἐμβαπτισθῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος, χάνει τόσον ἀπὸ τὸ βᾶρος του, ὅσον εἶναι τὸ βᾶρος τοῦ ἐκτοπιζομένου ὕδατος· ἐπομένως ὠθεῖται πρὸς τὰ ἄνω ὑπὸ δυνάμεως ἴσης πρὸς τὸ αὐτὸ βᾶρος.

Ἄν ὅθεν ἐμβαπτίσωμεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἐν τεμάχιον φελλοῦ, τοῦτο ὠθεῖται πρὸς τὰ ἄνω

ὑπὸ δυνάμεως τετραπλασίας τοῦ βάρους του, διὸ καὶ ἀνέρχεται καὶ ἐπιπλέει ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τεμάχιον σιδήρου ἀνέρχεται ἐμβαπτίζομενον ἐντὸς ὑδραργύρου, ὡς ὁ καπνὸς πυρᾶς ἀνέρχεται εἰς ἀνώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, τὰ δὲ νέφη διασχίζουσι τὴν ἀτμοσφαῖραν ὅπως ἐν πλοῖον τὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

ΤΟ ΑΝΩ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ

Ἡμέραν τινὰ, λέγει ὁ μῦθος, αἱ ἀνώτεροι βαθμίδες τῆς κλίμακος ἐλάλησαν πρὸς τὰς κατωτέρας μεθ' ὑπεροφίας τὰ ἐξῆς· «Μὴ νομίζετε ὅτι εἴσθε ἴσαι μὲ ἡμᾶς. Σεῖς εἴσθε εἰς τὸν βόρβορον, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἄρχομεν ἐλευθέρως εἰς τὰ ὕψη. Ἡ ἱεραρχία τῶν βαθμίδων ἐγκατεστάθη ὑπὸ τῆς φύσεως, καθιερώθη ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ εἶνε νόμιμος.» Φιλόσοφος τις διαβαίνων ἐκεῖθεν ἤκουσε τὴν εὐγενῆ ταύτην γλῶσσαν, ἐμειδίασε καὶ ἀνέστρεψε τὴν κλίμακα.

HENRI HEINE.

ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΘΥΕΛΛΑ

ΜΥΘΟΣ.

Εἰς τῶν Ἀθηναίων τοὺς δρόμους ἄνεμος προχθὲς ἐφύσα φοβερός ὥσει τυφῶν,
καὶ ἡ κόνις εἰς στροβίλους ὅλη ἀναβρίπτασθεῖσα
ἔφθανε μέχρι νεφῶν.

Κάρφη, ἄχυρα καὶ χῶμα καὶ φυλάρια πολλὰ
συνεγύρευον μαζῷ της,
καὶ ἀνέβαινον, κ' ὑψούντο καὶ ἐπέτων ὑψηλά,
κ' ἐτυφλοῦτ' ὁ παροδίτης.

«Τί καλά!» ἐνὸς ὑψούντο ἔλεγον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου,
κ' ἔχαιρον ὁ συρφετός·
«Δὲν θὰ μᾶς πατήσῃ πλέον διαβάτου ποὺς βανδάλου»
ὁ Θεὸς εὐλογητός!

«Δὲν θὰ σύρετ' εἰς τοὺς δρόμους τοῦ λοιποῦ τῶν Ἀθηναίων
ἢ ἢ ζωῆ μας λεληθότως·
κ' εἰς ἡμᾶς τὸ μέλλον τέλος ἀνατέλλει φαιεῖον,
«φεύγ' ἢ νάρχη καὶ τὸ σκότος.»

«Ἐλεγον ὑπερηφάνως φύλα, ἄχυρα καὶ χῶμα,
καὶ ἐπέτων ὑψηλά!
καὶ οὐδ' ἔβριπτε κἂν βλέμμα τὸ ἀγέρωχόν των ὄμμα
εἰς τὴν γῆν μας χαμηλά.

Πλὴν ἐξαίφνης—δυστυχία!—Ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς
τῆς ἐναερίου μάξης,
διαβρήγνυνται τὰ νέφη, καὶ νικᾶται ὁ βορρᾶς
ὑπὸ ὄμβρου καὶ χαλάξης.

Βρέχει, βρέχει, βρέχει... φύλα, κάρφη, ἄχυρα καὶ χῶμα
παρασύρει ἢ βροχῇ,
κ' εἰς τοῦ ὑψηλοῦ των θρόνου εἰς βορβόρου μαῦρον στρώμα
θάπτει ὅλα των παχῶ.

Οἱ καθαρισταὶ τῶν δρόμων ὅλοι τότε ἐν σπουδῇ
ἤλθον μὲ τὰ σάρωθρά των,
καὶ ἐσάρωσαν τὸν ὄγκον τὸν πολὺν καὶ ἀηδῆ
τῶν τοσοῦτων καθαρμάτων.

Ἐπιμύθιον τοῦ μύθου; Ἀναγνώστὰ μου, ἄς λείπῃ
εἰς τὸν σήμερον καιρὸν·
ἄς τὸ εὖρη ὅστις θέλει, καὶ ἂν θέλῃ ἄς τὸ εἴπῃ
ὁ μαντεύσας καὶ εὐρών.¹

1 Ἐκ τῶν Λυρικῶν ποιημάτων Ἀγγέλου Βλάχου: 1876.